

Stræben efter at faae det Hele samlet under een Repræsentation, faae en ny, som paa en Maade skulde være ligesom den, der nu er kommen frem, men som dog paa den anden Side ikke skulde være det, og hvorved der alt-saa igjen vilde udvikle sig Conflicter, ikke at tale om, at der skulde gjøres et fornøjet Krav til de Mænds Tid og Kræfter, som skulde benyttes; thi man vil dog vel være overbevist om, hvad man ogsaa maa haabe, at en meget stor Deel af dem, der sidde i denne Forsamling, vilde gjenfindes i den kirkelige. Alt dette vilde være tilstrækkeligt til at bevirke en meget stor Uvillie mod en saadan Forsatning, og deri, paastaaer jeg, ligger den allerfuldstændigste Retfærdiggjørelse for, at hverken den nuværende eller nogen anden Minister med blot nogen som helst Skygge af Udsigt til Held kunde fremkomme med en saadan Lov. Naar denne Situation nu paa en Maade er tilstede, vil jeg fuldstændigt slutte mig til, hvad den ærede sidste Taler fremspørgte, og lægge den høitagtede Cultusminister meget paa Hjerte, at man bestemmer at holde af den Tale om, at man ikke kan gjøre noget Skridt, før man har faaet en saadan Kirkeforsatning, horte. Der kan være dem, som fremspørgte Skigt af et fuldt oprigtigt Hjerte; men der er Mange, som tale saaledes, fordi de deri søge et Skalleffjul. Det kan ikke hjælpe, at man vil henvise til en saadan Forsatning, naar man ikke blot selv har en Forestilling om de overordentlige eller rettere sagt uoverstigelige Vanskeligheder, der ere forbundne med at staae den tilveie, men endog i sit Indre har den Bevidsthed, at man selv vil gjøre sit Bedste for, at disse Vanskeligheder skulde blive saa store som muligt. Naar dette er Tilfældet, er der ganske vist en anden Fare, hvorpaa jeg virkelig troer, der er Opfordring til at henlede den høitagtede Ministers Opmærksomhed, og det er den, at man med Hensyn til disse kirkelige Forhold i det Hele skulde komme til det Resultat at afsøise enhver som helst Reform eller ethvert Fremskridt, hvorom der bliver Spørgsmaal, ved at sige, at derom kan der nu ikke være

Tale. Dette gaaer ikke an, allerede af den Grund, at, naar der først er en Bevægelse tilstede i de kirkelige Forhold, udvikler den sig gjerne med stor Energi, med altid vøgende Styrke, og jo mere den holdes tilbage paa en unaturlig Maade, eller jo flere unødvendige Bænd og Indskrænkninger der opstilles, desto mere — derom vidner hele Historien — er den istand til at vøge i Kraft og til at fremkalde Gjæring i alle Forhold. Dette er ganske vist netop Tilfældet (med den kirkelige Bevægelse i Almindelighed; men naar man ved Siden deraf befinder sig i en Tid, da vi ere i en Overgang, naar vi her have en Forsamling, udrustet med den fuldstændigste Mændighed til en Udvikling af alle borgerlige Forhold, hvor der derfor idelig gjøres det ene Skridt efter det andet i saa Henseende, endog saadanne, hvorom der kan være deelte Meninger, og med Hensyn til hvilke man kan frygte for, at de skulde lede til det og det Resultat, men som dog gaae frem, fordi Livet under saadanne Forhold maa gaae frem, bliver det aldeles umuligt og i høi Grad urigtigt og farligt at ville sige netop med Hensyn til Alt, hvad der ordner Folketjens Liv: Der kan Intet stee. — Det er disse Betragtninger, som hovedsagelig have været de ledende hos mig med Hensyn til den Stilling, hvori jeg befinder mig overfor dette Lovforslag, og hvori jeg, efter hvad der her er udtalt, antager, at den største Deel af denne Forsamling befinder sig. Ligeoverfor en Tilstand som den, hvori vi saaledes befinde os, og som vi maae see under Dine som saameget Andet, om det end kan være nok saa tungt at see den og tage Beslutninger derefter, veed jeg ikke noget Andet eller Bedre, end at den øverste Bestyrelse, som er sat i Spidsen for Folketjens, overalt hvor der er Mulighed for den til at virke eller paavirke, lader sig det være magtpaaliggende saa meget som muligt at gjøre dette i liberal Mand, at den ikke allfor stærkt — man er nødt til at bruge det Slags varme Udtryk, for ikke at blive misforstaaet — lader sig paavirke af Hensynet til, hvad der bedst skulde stemme med